

РЕЙТИНГ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ІНДЕКСІ

Білоцерківський О.Б., Іванко О.Є.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Інноваційний розвиток є одним із ключових факторів економічного зростання та конкурентоспроможності держав у сучасному світі. Одним із найавторитетніших індексів є Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index, GII), який щорічно публікує Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO) [1].

На основі даних з GII, Україна продовжує демонструвати нестабільну динаміку у сфері інноваційного розвитку. У 2024 році наша держава посіла 60 місце у загальному рейтингу інновацій серед країн світу, що є найнижчим показником за останні п'ять років (у 2020 році - 45 місце). При цьому особливу увагу привертає дисбаланс між рівнем інноваційних ресурсів (inputs) і результатів (outputs): Україна перебуває на 78-му місці за інноваційними ресурсами, але на 54-му - за результатами, що свідчить про певну ефективність використання наявних можливостей навіть за обмежених умов.

Аналіз детальних показників свідчить про серйозне зниження інвестицій у наукові дослідження і розробки (R&D): у 2022-2023 роках падіння склало 38,5 %, а в довгостроковій перспективі (2012-2022) - 11,6 %. Водночас спостерігається зростання активності у сфері венчурного капіталу: кількість угод зросла на 66,7 %, а їхня вартість - на вражаючі 750,6 %. Це демонструє інтерес до українських інноваційних проєктів з боку приватного сектору, попри складну економічну і політичну ситуацію. Також позитивною динамікою відзначаються міжнародні патентні заявки (+3,4 % за 2022-2023), що є ознакою активізації науково-технічної творчості.

У галузі соціально-економічного впливу позитивною новиною є зростання продуктивності праці на 4,1 % у 2022–2023 роках, тоді як тривалість життя знизилась на 1,5 %, що може бути наслідком війни та її впливу на нашу державу.

Загалом, Україна зберігає потенціал у сфері інновацій, незважаючи на обмежені ресурси та зовнішні виклики. Однак для покращення позицій у світових рейтингах необхідне послідовне державне стимулювання R&D, розвиток інноваційної інфраструктури, модернізація системи освіти та ширше впровадження сучасних технологій. Тому інноваційний прорив можливий лише за умови комплексного підходу до розвитку науки, підприємництва та міжнародного співробітництва.

Література:

1. World Intellectual Property Organization. Global Innovation Index 2024. Режим доступу: <https://www.wipo.int/gii-ranking/en/ukraine>